Tehy ry
PL 10
00060 Tehy

Lausunto 31.3.2016

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Tehy ry:n lausunto koskien nollatuntisopimusten kieltämistä lailla (KAA 5/2015)

Tehy pitää kannatettavana kansalaisaloitetta (KAA 5/2015) koskien nollatuntisopimusten kieltämistä lailla.

Sosiaali- ja terveydenhoitoalalla nollasopimuksia käytetään pääosin yksityisellä sektorilla. Erityisesti yksityisellä sosiaalipalvelualalla nollatyösopimusten käyttö on varsin yleistä vaikka työnantaja pystyisi tarjoamaan työntekijälle osa-aikaista työtä. Kuitenkin työntekijän kanssa solmitaan nollatuntisopimus, jolloin yrittäjäriski siirtyy työntekijöiden kannettavaksi. Pienten yritysten ohella myös sosiaali- ja terveydenhuoltoalan yksityissektorilla toimivat suuret työnantajat käyttävät nollatyösopimuksia.

Vakituisiin ja jopa määräaikaisiin työntekijöihin verrattuna nollatuntisopimuksella työskentelevien työntekijöiden on vaikeampi puuttua työpaikan epäkohtiin, koska työtunnit voivat vähentyä jo seuraavasta työvuoroluettelosta lähtien. Näin ollen omavalvonta heikkenee ja epäkohtiin puuttumatta jättämisellä voi olla vaikutusta myös potilasturvallisuuteen ja palvelujen laatuun. Ongelma ei ole marginaalinen Tehyn edunvalvontaan tulevien yhteydenottojen perusteella.

Nollatuntisopimuksia voidaan käyttää eräänlaisena ylityöpuskurina. Työntekijälle suunnitellaan työvuoroluetteloon vain tietty tuntimäärä vaikka etukäteen tiedetään, että työtä olisi tarjolla enemmänkin. Välttääkseen ylityön muodostumista työnantaja tarjoaa lisätyötä toiselle työntekijälle.

Nollatuntisopimukset aiheuttavat ongelmia erityisesti sairaus- ja äitiysvapaan palkanmaksussa. Tyypillisesti työntekijä on vakiintuneesti tehnyt paljon tunteja ennen sairastumistaan, mutta työnantaja maksaa sairausajan palkan suunnitellun työvuoroluettelon mukaisesti, jonka päättymisen jälkeen sairausajan palkanmaksu

päättyy kokonaan. Vastaavasti oikeutta palkalliseen äitiysvapaaseen kierretään samalla tavalla työntekijän jäädessä perhevapaalle. Naisvaltaisella hoitoalalla ongelma on merkittävä.

Ns. keikkatyö on yleistä sosiaali- ja terveydenhoitoalalla. Keikkatyö sopii tiettyyn elämäntilanteeseen ja esimerkiksi opiskelijat tekevät usein keikkatyötä opiskelujen ohella erikseen sovitun mukaisesti. Nollatuntisopimuksissa kyse ei ole aidosta keikkatyöstä, koska työsopimuksessa on voitu rajoittaa työntekijän oikeutta kieltäytyä lisätyöstä. Nollatuntisopimukset lisäävät työhön sidonnaisuutta sekä vaikeuttavat työn ja perhe-elämän yhteensovittamista.

Nollatuntisopimukset eivät lisää työntekijöiden arvostusta ammattiaan kohtaa. Työssä viihtyminen vähenee ja alan vaihto houkuttelee entistä enemmän.

Helsinki 31.3.2016

Rauno Vesivalo
Puheenjohtaja
Tehy ry

Jukka Maarianvaara
Johtaja
Tehy ry

Lisätietoja:

Niina Nurminen
Lakimies
niina.nurminen@tehy.fi
040 5084378